GAZETA KRAKOWSKA

Nro. II.

W e Srzodę Dnia 5. Lutego 1800.

Z Londynu d. 2. Stycznia.

Następca Typpo-Saiba iest Kisna Rajach Osiaver, ktorego Anglicy po obcięciu iego państwa na tron wynieśli. Oto iest list Angielskich kommissarzy, którzy byli wyznaczeni do prezydowania przy instalowaniu nowego rządu. Pisany on iest d. 30 lipca z Seringapatnam do jeneralnego rządcy lorda Mornington:

" Gdy Braminowie wyznaczyli d. 30 lipca na koronacyą Kisna Rajach Osiaver, następcy Typpo Saiba na tron Mysoru, przychyliliśmy się przeto do ich woli i wezwaliśmy jenerała Harris, żeby był temu obrządkowi przytomny. Przybył tu tego rana z swego obozu, pod eskortą iednego szwadronu Europeyskiey iazdy. Rajach i iego familia znaydowali się od kilku dni w Mysore, gdzie czyniono przygotowania do nayświetnieyszey koronacyi. Obrządek ten odprawił się w tym sposobie: Kommissarze Angielscy udali się w towarzystwie obu Xżąt Mysoru, przy eskorcie 12 regimentu do mieszkania Rajach i zaprowadzili go przy wystrzałach artylleryi i ręczney broni na mieysce gdzie był dla niego tron przygotowany. Jenerał Harris i Meer Allum wzięli Xcia pod ręce, dla dopomożenia mu wniyść na tron. Skoro na nim usiadł, włożono koronę Rajow na iego głowę i daną mu w rękę pieczęć stanu. Postępowanie Xcia w czasie całego obrządku było poważne i maiestatyczne. Powierzchowność iego iest łagodna i uymuiąca. Wielu znakomitych panow Mysoru znaydowało się na koronacyi. Niezmierna kupa ludu zebrała się na tę uroczystość i naywiększą okazała radość. Nim sułtan czyli krol do swego pałacu odprowadzony został, był pułkownik Barryclon iako rezydent Angielskiego dworu nowey J. K. Mci prezentowany. Powrociwszy znalazł krol w stayniach swego pałacu wiele pięknych koni i 2 słonie, które mu głowny sztab Angielski armii darował." — Rapport ten Angielskich kommissarzy daie obfitą materyą do roznych uwag.

Piękna Czerkaska, którą W. Sułtan

uteyszemu Tureckiemu posłowi w podarunku posłał, iest ciągle powszechney rozmowy celem, i wielu mu iey zazdrości. Poseł kazał teraz paradny powoz dla niey robić; przy pokazaniu się swoim będzie zapewne ton i modę piękney płci dawała.

Pożywna zupa dla ubostwa, którą hrabja Rumford wynalazł, naywięcey przez to znalazła w Londynie wziętości, że ią Krolestwo JJ. pochwalili. Kazali oni ią sobie przynieść, skosztowali iey, znaleźli ią bardzo smaczną, i zaraz wyznaczyli pewną summę na takie zupy dla ubogich. — Zupa ta robi się z 8 kamieni, czyli 64 funtow wołowego mięsa, 16 funtow wołowych kości, 46 funtow grochu, 30 funtow Szkockiego ięczmienia, 24 funtow cebuli, 8 funtow soli, 10 uncyy czarnego pieprzu.

Dnia 14 Stycznia.

Względem propozycyi pokoiu Buonapartego oznaymił dwor następuiące urzędowe pisma:

List ministra Francuzkiego zagranicznych związkow Talleyrand, *do lorda Grenville.*

Mylordzie! Z rozkazu jenerała Buonaparte, pierwszego konsula Rzepltey Francuzkiey posyłam kuryera do Londynu. Niesie on list pierwszego konsula Rzpltey do do Krola Jmć Angielskiego. Proszę WPana, żebyś wydał potrzebne rozkazy, aby go mogł bez żadnego pośrzednictwa samemu Krolowi oddadź. Krok ten okazuie z resztą sam z siebie ważność przedmiotu. Przyymiy Milordzie zapewnienie naywiększego mego szacunku. W Paryżu d. 5go Niv. (26 grudnia) roku 8.

Ch. M. Talleyrand.

Francuzka Rzeplta. — Samowładność ludu. — Wolność. — Rowność.

Buonaparte, pierwszy Konsul Rzepltey do Krola Jmć W. Brytanii i Irlandyi. W Paryżu d. 5 Nivos (26 grudnia.)

Gdy przez życzenie Francuzkiego narodu powołany zostałem do sprawowania naypierwszego urzędu w Rzepltey, mam sobie za obowiązek przy obięciu mego urzędowania donieść o tym wprost W. K. Mci. — Masz woyna, która od 8 lat wszystkie cztery części swiata pustoszy wiecznie trwać? Nieznaydziesz się żaden środek do porozumienia się na wzaiem. — Jakże mogą dwa nayświetnieysze narody w Europie, potężnieysze i silnieysze, niżeli ich bespieczeństwo i niepodległość wymagaią, poświęcać omamieniom prożney wielkości dobro handlu, szczęśliwość wewnętrzną i los familiow? Czemu nie zważą, iz pokoy iest naypierwszą potrzebą, rownie iak nayznakomitszą chwałą? Te uczucia nie mogą bydź obce dla serca W. K. Mci, który panuiesz wolnemu narodowi, w iedynym celu żebyś go szczęśliwem uczynił. — W. K. M. nie znaydziesz w tym moim pismie iak szczere życzenie przyłożenia się dzielnie po drugi raz do powszechnego pokoiu, przez skory krok, uczyniony w zupełnym zaufaniu i bez owych formalności, które tylko potrzebne bydź mogą do zasłonienia podległosci słabych kraiow, względem wielkich zaś nie służą iak do uszukania się nawzaiem. — Francya i Anglia mogą przez nadużycie sił swoich ieszcze na długi czas przewledz z nieszczęściem wszystkich ludow onych wyczerpanie; lecz ia odważam się powiedzieć, że los wszystkich ucywilizowanych ludow iest z zakończeniem woyny pustoszącey cały swiat połączony.

Waszey Krolewskiey Mci.

Podpisano *Buonaparte.*

Na ten list dał lord Grenville następuiącą odpowiedź:

Do ministra zagranicznych związkow w Paryżu. Na Downing ulicy d. 4 Stycznia 1800.

Mci Panie! Odebrałem posłane do mnie listy i te Królowi oddałem. J. K. M. nie widząc żadnego powodu do odstępowania od tych form, które od dawnego czasu przy negocyacyach z obcemi mocarstwy używane są, zlecił mi przeto dać WACPanu urzędową odpowiedź którą tu przyłączam. Mam honor bydź z wysokiem poważaniem.

WMPana
Nayniższym sługą
Grenville.

Nota do Ministra zagranicznych związkow &c. w Paryżu.

Król dał iuż wielorakie dowody szczerego swego życzenia do przywrocenia trwałego pokoiu i spokoyności w Europie. Nie był on i nie iest dotąd wplątany w woynę dla prożney i fałszywey chwały. Nie miał innego zamiaru iak utrzymać prawa i dobro swych poddanych przeciw każdey napaści. Za tę nie daiąc powodu bił się i ieszcze iest przymuszony walczyć. Nie może się także spodziewać, żeby ta konieczność odsuniętą bydź mogła przez wdanie się w tym momencie w negocyacye z tym, który sprawił świeżą rewolucyą w rządzie Francyi. Dla wielkiego i upragnionego przedmiotu powszechnego pokoiu nie może z takowey negocyacyi poty prawdziwa korzyść wyniknąć, poki przyczyny, które woynę wzniecity, onę przedłużyły i nie raz ponowiły, nie przestaną skutkować. To samo panuiące systema, któremu Francya teraźnieysze swoie nieszczęście przypisuie, wplatało resztę Europy w długą i pustoszącą woynę, nieznaną ieszcze między polerownemi narodami. Dla rozszerzenia tego systema i dla wykorzenienia wszystkich ustanowionych rządow były źrzodła Francyi od roku do roku przy bezprzykładney nędzy ciągle trwonione. Tego bezbożnego spustoszenia ducha padły Niderlandy, Ziednoczone prowincye, kantony Szwaycarskie (dawni J. K. Mci przyiaciele i sprzymierzeńcy) iedne po drugich ofiarą. Niemcy były spustoszone, a Włochy, które teraz są uratowane, stały się widokiem nieograniczonego rabunku i anarchii. J. K. M. był sam przymuszony dla utrzymania niepodległości i bytu swych królewstw toczyć uporczywą walkę. Nędza ta nie tylko się na Europę, ale nawet na nayodleglejsze części świata rozciągała. Poki takowe systema przeważać będzie, poki krew i skarby potężnego narodu mogą bydź na utrzymanie iego trwonione, nauczyło doświadczenie, iż niemożna skutecznieyszey na przeciwnego obrony wystawić, iak otwartą i dzielną woynę. Nayuroczystsze traktaty otwierały tylko drogę do nowych attakow, odważnemu iedynie odporowi winna Europa swe utrzymanie, własność, osobistą wolność, towarzyski porządek i wolne wyznawanie religiow. W tak ważnych przedmiotach nie może J. K. M. na ogólnem oświadczeniu spokoynych uczuciow polegać. Podobne oświadczenia były od tych wszystkich powtarzane, którzy iedni po drugich używali źrzodeł Francyi na zniszczenie Europy, a którym teraźnieyszy rządcy zarzucaią, iż od początku nie byli wszyscy zdatnemi do utrzymania stosunkow przyiaźni i pokoiu z innemi państwami. J. K. M. będzie się bardzo cieszył, gdy się oka-

)a(

że nakoniec, że lepsze zasady w Francyi przeważaią, i że porzucono wszystkie owe olbrzymie ambicyi i spustoszenia plany, które nawet bytowi cywilney społeczności groziły. Lecz przekonanie o takowey odmianie może tylko w czynach bydź okazane. Naturalna rękoymia o prawdzie i trwałości takowey odmiany, będzie przywrocenie linii lub potomkow owych Xżąt, którzy ciągle przez tyle wiekow czynili Francyą wewnątrz szczęśliwą, a zewnątrz szanowaną. Takowe zdarzenie oddaliłoby od iednego razu wszystkie zawady do negocyacyi lub do pokoiu, i wkażdym momencie ich oddali. Zaręczy one Francyi posiadanie dawnych iego granic i wszystkim innym narodom zapewni bespieczeństwo, którego teraz innym sposobem szukać muszą. Z tym wszystkim ile J. K. M. pragnie takowego zdarzenia, niekładzie go iednak za ostateczny warunek do zrobienia bespiecznego i trwałego pokoiu. J. K. M. nie chce Francyi przepisywać formy rządu, ani w czyie ma ręce oddać potrzebną władzę do kierowania interessami wielkiego i potężnego narodu, upatruie tylko bespieczeństwo własnych swoich posiadłości, swych sprzymierzeńcow i całey Europy. Skoro postrzeże, iż takowe bespieczeństwo może bydź osiągnione, bądź z wewnętrznego położenia tego kraiu, z którego niebespieczeństwo wynikło, bądź z innych okoliczności, które ten sam przyniosą skutek, uchwyci J. K. M. skwapliwie tę porę, ułożyć z swemi sprzymierzeńcami sposoby do niezwłocznego i powszechnego pokoiu. Lecz nieszczęściem nie masz ieszcze takowego bespieczeństwa; nic ieszcze nie okazuie dostatecznie zasad, które nowemu rządowi przewodniczyć będą; niemasz rozumnego powodu żeby się o iego trwałości przekonać. W takich więc okolicznościach nie pozostaie się J. K. M. iak prowadzić daley z swemi sprzymierzeńcami sprawiedliwą i obronną woynę, którey iednak nad granice potrzeby nie przedłuży, ani też w żaden inny sposób nie zakończy tylko na zasadach, zabespieczaiących zupełnie spokoyność, konstytucyą i niepodległość iego poddanym. Podpi. *Grenville.*

Przez to królewskie oświadczenie upadły w tym czasie wszelkie nadzieie pokoiu. "List pierwszego konsula) mowi iedno ministeryalne pismo) nic nie wyiaśnia, w ogólnych tylko iest wyrazach napisany. Nic o interessach sprzymierzeńcow J. K. Mci nie wzmiankuie, ani o przyczynach, które sprawiły tę nieszczęśliwą woynę, a nawet w dniu pisania iego, były woyska Rzpltey iak nayżywiey do zwycięztwa zachęcane. Rozumieią tu także, iż z negocyacyi, któraby się w tak osobliwszych okolicznościach zaczęła, nie można się prawdziwey korzyści dla wielkiego przedmiotu spodziewać. Co do mysli naszego rządu, względem postawienia znowu na tron Francuzki domu Bourbonow, zdaie się bydź bardzo umiarkowaną. Z tym wszystkim nie iest ona niezmiennym warunkiem do pokoiu z Francyą. Rząd nasz upatruie tylko bespieczeństwa swych posiadłości, iego sprzymierzeńcow i całey ogułem Europy. Skoro te będą mogły bydź osiągnione zostanie droga do pokoiu otwarta. Królewscy ministrowie odpowiedzieli z umiarkowaniem i prawdą, przez co usprawiedliwili poważny charakter rządu W. Brytanii, nie spuszczaiąc z oczu interessu ludu.,,

Wysłana z Egiptu od jenerała Kleber korweta została na śrzodziemnym morzu zabrana i do Minorki zaprowadzona. Wy.

rzucone zniey na morze depesze, które wydobyte zostały, są tu z wielu partykularnemi listami przysłane. Zapewne będą ogłoszone. Bardzo się maią na odiazd Buonapartego zalić, że w smutnym stanie zostawił 7000 tylko wynoszącą w Egipcie armią Francuzką. Podrożnego iednego nazwiskiem Barrer wzięto do ścisłego więzienia, ponieważ w depeszy stało, iż on może dać ustnie dokładną wiadomość o stanie armii. — Konsulowie Francuzcy oświadczyli się powolnemi do zamiany naszego jenerała Don i Rossyyskiego Hermann, za 3 Francuzkich i Piemontskich jenerałow, teraz niechcą jenerała Don tylko za Nappertandego uwolnić. Jenerała Don miał się zaś oświadczyć, iż woli całe życie w niewoli zostawać, niżeli za buntownika bydź wymienionym. — Na ostatnim pokoiowem okręcie z Kale przybył tu Robert Barclay, który przeszło rok siedział w Templu i iedynie Buonapartemu winien swoie uwolnienie. Kazał on mu do siebie przyyść i przeszło pół godziny z nim rozmawiał.

Pod Afrykańskiemi brzegami zabrała iedna Francuzka eskadra, złożona z 3 fregat pod kommendą Ob. Landolph, wiele Angielskich okrętow. Znayduie się na niey procz marynarzy 1000 lądowego woyska. — Pod Szkockiemi brzegami wiele okrętow zostało przez burzę rozbitych. — W Gibraltarze został iedna Duńska fregata z całem iey konwoiem zatrzymana, za to, że do iednego naszego batu dała ognia. — Bank pozwolił na pożyczkę 3 mill. f. szt. bez prowizyi dla rządu. — Irlandzki parlament iuż iest otwarty; plan iednak złączenia nie iest ieszcze podany, ale wkrótce będzie, i mimo opierania P. Grattan i strony opozycyyney przyiętym zostanie. Wielu Irlandzkich parow będą na Angielskich wyniesionemi. — Plan wystawienia pamiętnika na zwycięztwa nasze na morzu, iest porzucony. Nie znalazło się nań tylko 4000 f. szt. składki. — Z Nowegoiorku donoszą pod d. 17 grudnia, że tam żołciowa gorączka ustała. Miano teraz nie zawodne na nią lekarstwo wynaleść.

Z Paryża d. 11. Stycznia.

P. Stael, która iako przyiaciołka polityki, cieszyła się nad zaszłemi tu odmianami, opuszcza teraz iak mówią Paryż. — Nasz sławny astronom Lalande doniosł także tuteyszemu publikum, iż 19 wiek dopiero się w roku 1801 zacznie. Jaśniey obiecuie się w tey mierze wytłomaczyć w xiążce Astronomiczna Bibliografia zwaney, którą wydaie.

Tuteysze pisma mieszczą w sobie następuiące uwagi: " Wielki czas był dla Francyi, żeby władza wykonawcza dostała się do mniey i lepszych rąk niżeli dotąd, gdzie w wielu rękach iedne drugim przeciwnych i dobiiaiących się o maiątek kraiu, zbliżała się ku swey zgubie. Nic lepiey nie może bydź do przeszłego stanu Francyi przystosowane, jak historya maskowego balu, który niegdyś Ludwik XIV. dał. Na dobrze zastawionym stole znaydowały się wszelkiego rodzaiu potrawy i napoie dla tańcuiących; lecz przyszła maska w żółtym domino i wszystko prawie wypiła; ieżeli się trochę przeszła, powrociła wnet ieszcze głodnieysza i bardziey łaknąca. Każdy patrzeł na nią z zadziwieniem, nakoniec król ciekawością zdięty, chciał wiedzieć, kto był ten wielożerca. Udano się za nim i postrzeżono, ż 100 gwardyakow szwaycarskich sprawili sobie żołte domino

i ieden za drugim wchodził zbliżaiąc się do królewskiego stołu. — Wykład tey anekdoty iest bardzo łatwy. Sto Szwaycarow byli owi awanturnicy, chciwi honoru i pieniędzy, którzy przybierali na siebie maski patryotysmu, i zbliżali się do stołu narodowego, który dla każdego stał otwarty, a przynaymniey wolno na nim grano! — Teraz odmieniły się rzeczy. Rzeczpospolita nigdy mniey wolną nie była, iak kiedy dyrektoryat ustawnie iey o wolności i prawach człowieka gadał, a każdego, który się wolno odezwał do Kaieny lub do więzienia posyłał. Teraz ustały wprawdzie owe gorne wyrazy, owe metafizyczne omamienia, lecz za to styr rządu znayduie się w lepszych ręku. — Położenie, w którym się teraz znayduiemy podaie obfitą materyą do porownania go z przeszłemi okropnemi rewolucyi czasami. Jakoż czytamy teraz wiele takich porownań, między innym następuiący nowy sposob argumentowania: "W początkach społeczeństwa dysputowano z grubem i zdrowem rozsądkiem. Dysputy nie były wyszukane, ani nudne; prawda zyskiwała w nich. Poźniey wynaleźli filozofowie rożne formuły dysputowania z barbarzyńskiemi nazwiskami; ztąd się wszczęły sofisma i kłotnie, które świat zawichrzeły. Polítycy zaprowadzili potym z swey strony nowy sposob rozumowania, który ieszcze był dobitnieyszy niżeli filozofow. Nowa ta logika zasadzała się na argumentach czyli dowodach zwanych *miecz*, *armata i kartacze*. Przy takich dowodach, iak sobie łatwo wystawić można, są rozumowania i naradzenia bardzo burzliwe; ten zawsze ma dobrą sprawę, który więcey takich dowodow wystawi i zgromadzi. Lecz wszystkie argumenta akademiow są niczem w porownaniu tych, które rewolucya wydała. Naypierwey przekonywano lud latarnią, bardzo światłym dowodem, że iest samowładcą. W zgromadzeniach rozumowano potym stołkami i ławkami, które rzucano przeciwnikowi na głowę. Te argumenta były bardzo dotkliwe, i nie iednego może mowcę na całe życie mocą swoią przekonały. Daley ieszcze wynaleziono inne sposoby argumentowania *np.* oskarżenie, areszt, wpisanie na listę emigrantow, konfiskacye, wyzucie z pod opieki ustaw, rozstrzelania, topienia i rusztowania. Nakoniec nadszedł 9 termidora, w którym kat Robespierra przestał bydź professorem logiki. W czasie 18 fructidora użyto argumentu wyprowadzenia. Dla przekonania pisarza, iż błądzi używano małego dowodu, zwanego zapieczętowaniem prass. Ten zamknął natychmiast przeciwnikowi gębę. Wszystkie te argumenta iednak iuż ustały i patryoci pokładaią swe nadzieie w Buonaparcie."

Buonaparte zlecił Ob. David przywiezioną z Rzymu statuę Juniusa Brutusa postawic na galeryi zamku Tuillery, co wielkie sprawiło ukontentowanie w republikanach.

Dnia 12. Stycznia.

Wyrok dnia 21 Niwos (11 stycznia.) Konsulowie rzpltey stanowią, co następuie: Art. 1 Zabrania się jenerałom i innym publicznym urzędnikom w iakimkolwiek bądź sposobie i pod iakimkolwiek bądź pozorem korrespondować z naczelnikami buntownikow. Art. 2. Gwardye narodowe wszystkich okręgow podniosą broń i buntownikow z ziemi okręgu swoiego wypę-

dza. Art. 3. Okręgi których ludność przechodzi 5000 mieszkańcow, wyślą kolumny w poruszeniu będące dla wsparcia okręgow mnieyszey ludności. Art. 4. Każdy okrąg któryby dawał schronienie i wspierał buntownikow, dozna nieprzyiacielskiego z sobą obchodzenia się, a mieszkancy z bronią w ręku schwytani, rozstrzelanemi zostaną. Art. 5. Każdy człowiek któryby zachęcał do buntu, lub czynienia oporu armii, natychmiast rozstrzelanym zostanie. Art. 6. Jenerał kommenderuiący armią zachodnią przepisze potrzebne rozrządzenia względem porządku gwardyi narodowey i stanowisk których wielkie okręgi strzedź powinny, wyda oraz rozkazy, aby wszystkie woyska, kompanie ochotnikow, tudzież kolumny ruchome i płatne na ściganie buntownikow wyłącznie użyte były.

Konsulowie wydali także do mieszkańcow departamentow zachodnich następuiącą odezwę: "Wszystko cokolwiek rozum mogł radzić, użytym od rządu zostało dla przywrocenia spokoyności i pokoiu na łono waszych departamentow: po długiey zwłoce, dozwolono nowey dla dania czasu do żalu. Wielka liczba obywatelow poznawszy swe błędy poiednała się z rządem, który bez zazdrości i zemsty, bez obawy i podeyrzenia rowney wszystkim obywatelom udziela opieki, i zarowno karze tych, którzy swemi obowiązkami gardzą. Niemoże iuż więcey przeto nic bydź uzbroionym przeciw Francyi procz ludzi rownie bez wiary iak i oyczyzny podłych narzędzi zagranicznego nieprzyiaciela, lub rozboynikow zmazanych zbrodniami, których sama nawet łagodność niezdolałaby przebaczyć. Bespieczenstwo państwa i prywatnych obywateli wyciąga tego, aby podobni ludzie żelazem wytępieni byli i padli pod mieczem siły narodowey: dłuższa cierpliwość stałaby się zwycięztwem dla nieprzyiacioł rzeczypospolitey. Ogromne siły znaku tylko oczekuią dla rozpruszenia i wytępienia tych buntownikow. Niechayże znak danym będzie! Gwardye narodowe połączcie ramiona i usiłowania wasze z usiłowaniem woyska liniowego. Jeżeli znacie pomiędzy wami ludzi którzyby byli stronnikami rozboynikow przytrzymaycie ich; niechay nigdzie nieznayduią przytułku przeciwko woysku, które ich ścigać będzie, a ieżeli by się znależli zdraycy którzyby ośmielili się dawać im schronienie i obronę, takowi niechay giną wraz z niemi. Mieszkancy zachodnich departamentow! od tego ostatniego usiłowania zawisła spokoyność kraiu waszego, bespieczeństwo waszych familiy i zapewnienie własności. Jednym waszym ciosem pognębicie i zbrodniarzy którzy was łupią, i nieprzyiaciela który zakupuie i płaci ich zbrodnie. Pierwszy konsul podpisano *Buonaparte*."

Donoszą z Argentau pod dniem 6 że Szuanie szerzą się w departamencie Orny. W Tenchebray przymusili rolnikow do opuszczenia uprawy gruntow swoich. W Cormeille założyli swoie posterunki zaledwo nie w szancach kolomn w poruszeniu będących. Wybieraią oni rekwizycye w zbożu, niedopuszczaią wybrania od nas nałożonych i zagrażaią Argenton. W Gase chcieli rozstrzelać sędziego pokoiu. W Moncau wycięli drzewo wolności. W Legmalard spalili wszystkie archiwa wyiąwszy reiestr urodzenia. W cale tu nie wątpią, aby nie mieli zamiaru uderzenia na departament Haute Vienne, nayszczegulniey z powodu porozumień, które w Poitiers i Londun maią.

Na żądanie konsulatu Trybunat zgromadził się wczoray i zamienił w tayny wydział na ktorym wnoszono iak mowią, aby wiele zacho nich departamentow wyłączyć z pod opieki konstytucyi, ponieważ wszystkie łagodności środki iuż wyczerpane zostały. — Przyczyny polityczne lub też prywatne interefsa zniewoliły obywatela Sieyes do oddalenia się z Paryża. Zaledwo co o iego odieździe dowiedziano się, gdy wszyscy nasi bilardowi politycy usiłowali zgadnąć powody odiazdu. Jedni zapewniaią, że ten bywszy dyrektor był naczelnikiem knuiącego się spisku przeciw nowemu rzeczy porządkowi i wysyłaią go w niewoli do zamku Ham; inni twierdzą, że Buonaparte radził mu na czas nieiaki oddalić się z Paryża, dla odięcia wszelkiego pozoru kabalistow, ktorzy staraią się uczynić go naczelnikiem partyi (Publiciste) Redaktor mowi dzisiay iż iest upoważniony do ogłoszenia, za fałszywą wiadomosć o arestowaniu Sieyesa z powodu mniemanego spisku. (Pozostaie ieszcze teraz dowiedzieć się czyli druga wiadomość względem Sieyesa przez Publiciste ogłoszona iest także fałszywą.) — Cochon bywszy minister policyi i ieden z wygnanych dnia 18 Fructidora, tudzież Simeon i Villaret Joyeuse przybyli do Paryża.

Z Berna d. 8. Stycznia.

Oczekiwana wielka odmiana iuż nastąpiła. Prawodawcze nasze ciało zostało przez wyznaczoną z pomiędzy siebie kommifsyą przekonane, iż dyrektoryat utracił publiczne zaufanie, iż 3 iego członki (Sekretan, Oberlin i Laharpe) zrobiły plan spisku przeciw narodowey reprezentacyi, postanowiło przeto: 1) Dyrektoryat iest zniesiony; 2) członki iego będą do odpowiedzi pociągnione; 3) obywatelom Dolder i Savary iest samym powierzona władza wykonawcza aż do nowych wyborow; 4) są oni umocowani do przedsięwzięcia potrzebnych środkow dla bespieczeństwa reprezentantow i publicznego. (Dnia 10 tego miesiąca oznaymił ieszcze Helwecki poseł w Paryżu, Obywatel Zeltner, iż mniemany spisek 3 dyrektorow iest zmyśloną potwarzą.) — Nowa konstytucya nasza będzie wsobie następuiące artykuły mieściła: 1) Wszyscy czynni obywatele wybieraią z pomiędzy siebie 2530 człowieka, dla dostarczenia do każdego dystryktu 160 ludzi zdatnych na urzędy; 2) ci kandydaci dystryktow wybierą z pomiędzy siebie czwartą część na kandydatow narodowych, z których 3) sąd konstytucyyny (Jury Constitutionel) złożony z 6 osob, wybierze urzędnikow narodowych, rownie iak zlisty dystryktowey niższych urzędnikow; 4) sąd konstytucyyny składa się z 40 letnich mężow, którzy iuż publiczne urzędy odbyli, na 15 lat obranych, po upłynieniu zaś tego czasu do żadnych urzędow niezdatnych. Oddala sam swoie członki i dostrzega konstytucyi. 5) Dystryktowi kandydaci wybiorą z pomiędzy siebie senat z 90 członkow, na każdy dystrykt miarkuiąc 1 członka, który przez 3 miesiące co rok będzie zgromadzony; 6) wybiorą z podaney sobie listy przez sąd konstytucyyny 9 członkow do rady stanu, którzy z kandydatow narodowych maią bydź wziętemi. Co rok wyydzie ieden członek z rady stanu; 7) sąd konstytucyyny mianuie z kandydatow narodowych prawodawczą kommifsyą z 30 członkow; 8) rada stanu może tylko urzędnikow mianować, ktorzy iey są odpowiedzialni. Otoż i u nas zrobiono konstytucyą na wzor Francuzkiey.

DODATEK

DO №. 11.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 5 LUTEGO 1800.

Z Brynu d. 29. Styoznia.

D. 18 grudnia powrocił kapitan basza z całą swoią flottą do portu Konstantynopola; wszystek lud okrętowy tak iest kontent z tey podroży, iż nic bardziey nie pragnie iak odbydź iescze podobną podroż. Maytkowie przywieźli rożne bogate towary, a naywięcey galanteryy z Palermo i Korfu. Ta okoliczność była także powodem z przyczyny łakomstwa Turkow do wielu nieprzyzwoitosci, tak iż wiele maytkow ostatnie dni przeszłego miesiąca musiano za złodzieystwo obiesić. Z Jaffy i Damiety przybyli kuryerowie z następuiącą wiadomością do Konstantynopola: Na drodze z Syryi do Egiptu stoi od niepamiętnego czasu wielka austerya nazwiskiem Arisch dla podrożnych przez pustynie piasczyste. Jenerał Kleber kazał to mieysce, stoiące na głowney drodze, ufortyfikować, dla uczynienia Turkom przytrudney podroży do Egiptu. Przeznaczył tam mocną załogę, ale chciał wprzod to mieysce w żywność opatrzyć. W. Wezyr miał na to baczność; gdy wielki transport żywności ruszył w podroż do tego mieysca, wysłał woyska na zabranie iego, iakoż tak mu się dobrze ten zamysł udał, iż z 150 ludzi okrywaiących ten transport, w liczbie ktorych znaydowało się 70 Francuzow, do szczętu wyciętemi zostali i transport zdobyty. Skoro to zwycięztwo na okrętach Seid Ali baszy oznaymionem zostało, żądali pod nim będący żołnierze, żeby ich przeciw Francuzom poprowadzono. Basza odwodził ich od tego, i chciał się pierwey z Anglikami przy Alexandryi porozumieć, lecz żołnierze niesłuchali żadney perswazyi, domagali się koniecznie, żeby byli przeciw Francuzom prowadzonemi; musiał przeto basza wysadzić swoie woyska przy Damiecie na ląd i prowadzić iak przeciw Francuzom. Dawszy on znak do attaku, cofnęli się Francuzi pod jenerałem Han do swych szańcow, dla ściągnienia do siebie od jenerała Kleber posiłkow. Skoro te nadeszły uczynili Francuzi sami wycieczkę, i tak wielką zadali Turkom klęskę, że w zabitych, iencach i ranionych do 8000 ludzi stracili, sam zaś kommendant Seid Ali ledwie z pozostałą resztą ludzi potrafił na okręty uciec. Od tey klęski porobiła Porta wszystkie przygotowania woienne i często miewa konferencye z obcemi ministrami. Codziennie widziemy teraz odchodzące okręty z artyleryą, ammunicyą i żywnością do Egiptu, przez co bardzo żywność w Konstantynopolu zdrożała.

Z Strasburga d. 11. Stycznia.

Jeneral Moreau dnia wczoraynszego przybył tu z Bazylei. Dowiaduiemy się z Zurich iż roboty około fortyfikacyy tego miasta, zawieszonemi zostały.

Z Hagi d. 11. Stycznia.

Kuryer od ministra woiennego na dniu wczorayszym przybyły doniosł w główney kwaterze, iż nowy jenerał kommenderuiący woyskiem Francuzkim w Batawii wyiechał dnia 3 b. m. do Hagi. Większa część officyerow do wyższego sztabu jenerała Brune należących zostaie się przy iego następcy. — Odmowione przez nasz dyrektoryat potwierdzenie awansow danych przez jenerała Brune w czasie trwaiącey w północney Hollandyi woyny sprawiło tu wiele nieukontentowania pomiędzy woyskowemi, mianowicie temi, których ten jenerał pomknąwszy na wyższy stopień rozkazał im nosić stosownie do niego znaki. Przed kilku dniami upominali się o płacę należącą do tych stopniow, lecz zostali od dyrektoryatu zbytemi. — Processem o swych woyskowych którzy uchybili swoiey powinności w czasie w targnienia nieprzyiacioł do naszego kraiu ciągle się zatrudniaią. Już kilku kapitanow okrętowych rozstrzelano, a 12 maytkow powieszono. Wiele iest osob które utrzymuią, że admirał Winter mieć będzie w rzpltey Batawskiey tę samą rolę iaką gra Buonaparte we Francyi. Garnizon nasz powiększył się ieszcze iednym oddziałem artylleryi letkiey.

DONIESIENIA.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey oznaymuią tym edyktem Józefowi Babskiemu: że Anna z Walikowskich Babska u sądow tuteyszych o zniesienie związku małżeńskiego, to iest o rozwod notę podała, i że adwokat tuteyszy za obrońcę związku małżeńskiego iest postanowiony, że oraz do odprawienia w tey mierze kommissyi, stosownie do prawa cywilnego części I. Dzień 3ci kwietnia roku następuiącego na godzinę 9 z rana naznacza się: którego dnia i godziny pozwany osobiście ma stanąć, a to tym pewniey, gdyż w przeciwnym razie nawet w niebytności iego kommissya odprawiona, i podług przepisu prawa wyrok dany będzie.

W Krakowie dnia 23 Grudnia 1799.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Galicyi Zachodniey

Magistrat Miasta Kazimierza oznaymuie tym Edyktem Xiędzu Kajetanowi Pruszynskiemu plebanowi w Beyszczach i iego kuratorowi Wielmożnemu Antoniemu Pruszyńskiemu, że szlachetny Jakób Woycikiewicz radzca Kazimirski do sądu swego Magistratu załobę w sprawie sporu powołania przeciwko nim podał i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga dopraszał się.

Gdy zaś sąd ten, nie maiąc wiadomości gdzie obżałowani zostaią, lub czy w cale w C. K. państwach, dziedzicznych znayduią się, tymże Xiędzu Kajetanowi Pruszyńskiemu, i iego kuratorowi Wielmoznemu Antoniemu Pruszyńskiemu adwokata prowincyonalnego Ur. Karola Kreyczyka z ich szkodą i ich kosztem, zastępcą postanowił, z którem proces ten podług przepisu ustawy sądowey rozpocznie się, i ukończony będzie; oni przeto edyktem niniejszym tym końcem upominaią się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest dnia 26 miesiąca marca roku bieżącego 1800 o godzinie 9 z rana w sądzie tuteyszym sami stanęli, albo ieżeli iakie maią prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądowi tuteyszemu wymienili, i podług przepisu tych środkow pra-

wa używali, które na poparcie swey sprawy za nayskutecznieysze osądzą; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą, samiby sobie, podług osnowu C. K. praw, przypisać byliby winni.

Jan Dobrzański Prezes.
Szczepan Dunicz.
Maciey Mączeński.

Z Rady Magistratu Miasta Kazimierza.
Wincenty Paczkowski Pisarz.

Dnia 27. marca r. b. w Bocheńskiey C. K. cyrkularney kancellaryi o godzinie dziewiątey z rana Krolewskie woytostwa Jerzmanow i Kornatka w Bocheńskim cyrkule leżące i do dyrekcyi Niepołomskiey należące, w arendowną trzechletnią possessyą to iest od 24 czerwca 1800 roku aż do 23 czerwca 1803 roku przez publiczną licytacyą nay więcey offiaruiącemu wypuszczone zostaną.

Fiskalna czyli pierwsza wywołania cena po odtrąceniu wszystkich podatkow wynosi, z Woytostwa Kornatka . . . . . 170 zł. ryn.
Jerzmanow . . . . . 118 . . 16 kr.

Każdy z Jmć PP. licytantow powinien bydź zastawem (vadium) dziesięć procentowym, od ceny fiskalney tego Woytostwa ktore licytować zamyśla zaopatrzonym, bez złożenia ktorego w gotowiźnie, nikt do licytacyi przypuszczonym bydź nie może. Jakoteż wszyscy aeraryalni dłużnicy czyli Restamcyaryuszowie od tey licytacyi wyłączaią się.

Arendy kondycye mogą bydź przed licytacyą ktoregokolwiek dnia w kancellaryi C. K. dyrekcyi Niepołomskiey przeyrzane.

Z Urzędu C. K. Dobr *Kameralney* dyrekcyi Niepołomskiey
W Niepołomicach dnia 15 *Stycznia* 1800.
Karol Prokesz, adiunkt dyrecyi Niepołomskiey.

Dnia 10go miesiąca marca roku 1800 w kancellaryi J. C. K. Mości prefectury Złocki niżey następuiące dochody na ieden rok od 24go czerwca 1800 aż do 23 czerwca 1801 przez licytacyą do arrendy puszczone będą.

1 Propinacya w mieście Osieku i tam należących wsi.
2 Także propinacya do Osieka należących wsi.

Długołęka	Więcownica.
Pliska i sucha Wola.	Czajkow i Strzegom.
Bukowa.	3 Młyny trzy w Więcownicy.

Ochotę maiący arendować (oprocz żydow którzy do licytacyi przypuszczeni nie będą) maią się na wyrażonym dniu, o godzinie 9 z rana w kancellaryi Złockiey, w której kondycye i prætium fisci codziennie się dowiedzieć można, znaydować.

W Złoty dnia 15. Grudnia 1799.
Jan Navratil, prefekt.

Gdy d. 19 listopada r. b. do licytacyi, dobr Chwałowice z przyległościami Borkow w cyrkule Kieleckim leżących Pana Jozefa Gutowskiego dziedzicznych, na żądanie Pana Stanisława Bystrzanowskiego dekretowaney, nikt życzący sobie tych dobr nabydź nieznalazł się; zatym powtorny do sprzedania onychże przez licytacyą termin na dzień 11 marca 1800 roku na godzinę 10 z rana wyznacza się, a to z tym warunkiem:

1mo. Że Pan Stanisław Bystrzanowski z szacunku dobr przez licytacyą wypadłego, w summie 34,454 zł. pol. wraz z prowizyą od 79,000 zł. pol. od d. 24 maia 1792 roku do d. 23 czerwca 1793 roku, odtąd zaś aż do dnia nastąpić maiącego zaliczenia tylko od summy 34,454 zł. pol. po 7 od sta, nie maiey z kondemnatą i kosztem prawnym, w gotowiźnie zaraz po ukończoney licytacyi od kupuiącego życzy sobie bydź zaspokoionym.

2do. Wszyscy oraz wierzyciele hypoteką opatrzeni, którzy osobney cytacyi spodziewać się nie maią, edyktem niniejszym wzywaią się tak dalece, że gdyby w wyznaczonym terminie, to iest przed dniem 11 marca 1800 roku nie zgłosili się, tedy ani

przeciwko nabywcy tych dobr, ani do dobr samych żadnego iuż więcey prawa mieć nie będą; lecz zadosyć uczynienia w należytościach swoich z szacunku przedaży albo z inney dłużnika swego maiętności poszukiwać będą musieli.

Wolno nakoniec iest życzącym sobie dobr rzeczonych nabycia, akt detaxacyi onychże w tuteyszey Ces. Krol. Sądow szlacheckich registraturze przeyrzyć sobie, lub przez kopią wyiąć. W Krakowie d. 27 Listopada 1799 roku.

Jozef de Nikorowicz.
Jan Morak.
Chrastiański.

Z Rady Ces. Krol. Sądow Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniey.

Elsner.

Gdy niżey wyrażony z kompanii Daniela Fuchsa odłączył się, i obecnie dla siebie swoy kunszt prowadzi, tedy znayduie się zpowodowanym przezacną i przychylną publiczność z tym dokładem o tym uwiadomić. iż nietylko wiele gotowych Fortypianow częścią Machoniowych Bronzem wykładanych, częścią z zwyczaynego dobrego i pięknego gatunku drzewa podług naynowszego gustu robionych tak dobrych iakich tylko zagranicą dostać można, u niegoż w naylepszym stanie i za naysłusznieysza cenę na składzie leży, a leteż na żądanie podług podanych mu abrysow przezacnym Amatorom na nayprędsze i naydokładnieysze usługi, z każdego ukontentowani m obowięzuie się.

Jan Piotr Koch, Klawikortow i Fortepianow Kunsztu Mistrz.

Mieszka na Sławkowskiey ulicy, pod Nrem 401 na pierwszym piętrze.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey oznaymuią tym Edyktem Panu Jackowi Skorupce, że Karol baron de Larysz u sądow tych, o ustąpienie dobr Czarnocina i zapłacenie summy 151.113 zł. pol. z prowizyą, żałobę na niego podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, prosił.

Gdy zaś Sądy te nie maiąc wiadom gdzie obżałowany zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, temuż Jackowi Skorupce adwokata tuteyszego Billewicza, z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym process ten stosownie do przepisu ustawy sądowey rozpoczęnie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niznieyszym tym końcem upomina się: żeby w czasie przyzwoitym sam stanął, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą, samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać był winien.

Jozef de Nikorowicz.
Krauſs.
Jan Morak.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Krakowskich Galicyi zachodniey. W Krakowie d. 21 Grudnia 1799.

Elsner.

Gdy na dniu 7 Grudnia roku bieżącego, który końcem obrania kuratora i deputacyi wierzycielow maſsy zadłużoney niegdy Jerzego Ożarowskiego był ustanowiony, dway tylko wierzyciele stanęli, którzy przedłużenia terminu żądali; przeto nowy termin w celu obrania tak kuratora maſsy iako i deputacyi wierzycielow na dzień 19 Lutego 1800 roku o godzinie 9 zrana naznacza się. W Krakowie dnia 11 Grudnia 1799

Jozef de Nikorowicz.
Jozef de Cronenfels.
J. Morak.

Z Rady C. K. Sądow Szla. Krakowskich Galicyi Zachod.

Elsner.